

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 września 2016 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu w IV Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący SSO Ewa Taberska (spr.)

SSO Hanna Bartkowiak

SSO Leszek Matuszewski

Protokolant p.o. stażysty A. S.

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej Marzanny Woltmann - Frankowskiej

po rozpoznaniu w dniu 2 września 2016 r.

sprawy **J. J.**

oskarżonego o przestępstwo z art. 286 § 1 kk

z powodu apelacji wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Rejonowego w Gnieźnie

z dnia 16 lutego 2016 r. - sygn. akt II K 307/15

1. Zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że uchyla orzeczenie zawarte w punkcie 3 dotyczące warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności i oddania oskarżonego pod dozór kuratora sądowego.
2. W pozostałym zakresie utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok.
3. Zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. M. B. kwotę 516,60 złotych brutto z tytułu zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu odwoławczym.
4. Zwalnia oskarżonego od zwrotu Skarbowi Państwa kosztów procesu za postępowanie odwoławcze.

L. M. E. H. B.

UZASADNIENIE

J. J. został oskarżonego o to, że w dniu 15 marca 2014 roku w miejscowości Ł., działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadził T. W. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem własnym w kwocie 53.806,20 złotych w ten sposób, że działając w imieniu firmy Handlowo-Usługowej (...) z siedzibą (...)-(...) W., ul. (...), zakupił zboże w postaci rzepaku w ilości 28,900 ton z odroczonym terminem płatności, gdzie po upływie wskazanego w umowie terminu nie dokonał zapłaty, wprowadzając tym samym w błąd pokrzywdzonego co do zamiaru i możliwości wywiązania się z zawartej umowy, działając w ten sposób na szkodę pokrzywdzonego T. W., **tj. o czyn z art. 286 § 1 kk**

Sąd Rejonowy w Gnieźnie wyrokiem z dnia 16 lutego 2016 roku, sygn. akt II K 307/15

1. Oskarżonego **J. J.** uznał za winnego przestępstwa z art. 286 § 1 k.k. popełnionego w sposób wyżej opisany i za to, na podstawie art. 286 § 1 przy uwzględnieniu art. 4 § 1 k.k. wymierzył mu karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności.

2. Na podstawie art. 33 § 2 k.k. przy uwzględnieniu art. 4 § 1 k.k. wymierzył oskarżonemu karę grzywny w wysokości 100 (sto) stawek dziennych po 10 (dziesięć) złotych.

3. Na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k. i art. 70 § 1 pkt 1 k.k. przy uwzględnieniu art. 4 § 1 k.k. wykonanie orzeczonej powyżej kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres 3 (trzech) lat próby i na ten czas, na podstawie art. 73 § 1 k.k. oddał oskarżonego pod dozór kuratora.

4. Na podstawie art. 46 § 1 k.k. przy uwzględnieniu art. 4 § 1 k.k. zobowiązał oskarżonego do naprawienia szkody w całości poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonego T. W. kwoty 53.806,20 (pięćdziesiąt trzy tysiące osiemset sześć złotych, 20/100) złotych. W punktach 5 i 6 orzekł o kosztach procesu.

Apelację od tego wyroku złożył prokurator – K. 196 - 197

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest w pełni zasadna.

Na wstępie należy podnieść, że skarżący nie kwestionował poczynionych przez Sąd Rejonowy ustaleń faktycznych, ani zastosowanej do przypisanego oskarżonemu czynu kwalifikacji prawnej.

Ponieważ Sąd Okręgowy nie dostrzegł podstaw do ingerencji w powyższym zakresie w zaskarżony wyrok (brak przesłanek z art. 439 k.p.k. i art. 440 k.p.k.), dlatego też rozważania swoje ograniczył tylko do zarzutu apelacji.

Przechodząc zatem do szczegółów Sąd Odwoławczy stwierdza, iż zarzut rażącej niewspółmierności kary pozbawienia wolności polegający na warunkowym zawieszeniu jej wykonania przez Sąd Rejonowy w stosunku do J. J., okazał się być trafny.

W pierwszej kolejności należy wyjaśnić, iż o rażącej niewspółmierności kary można mówić wtedy, gdy kara jakkolwiek mieści się w granicach ustawowego zagrożenia, to jednak nie uwzględnia w sposób właściwy zarówno okoliczności popełnienia przestępstwa, jak i osobowości sprawcy – innymi słowy, gdy jest w odczuciu społecznym karą niesprawiedliwą (vide: wyrok Sądu Najwyższego z 11 kwietnia 1985 roku, V KRN 178/85, OSNKW 1985/7-8/60). Z sytuacją rażącej niewspółmierności kary mamy do czynienia także wtedy, gdy rozmiar represji w rozpoznawanej sprawie jest w sposób oczywisty nieproporcjonalny w stosunku do dolegliwości wymierzanych podobnym sprawcom w podobnych sprawach. Przy czym nie chodzi o każdą ewentualną różnicę co do wymiaru kary, ale o różnicę ocen tak zasadniczej natury, iż karę dotychczas wymierzoną nazwać można byłoby – również w potocznym znaczeniu tego słowa – „rażąco” niewspółmierną, to jest niewspółmierną w stopniu nie dającym się wręcz zaakceptować (vide: wyrok Sądu Najwyższego z 2 lutego 1995 r., II KRN 198/94, OSPriP 1995/6/18).

W ocenie Sądu Okręgowego, czego dowodzi lektura zaskarżonego wyroku, wymierzona oskarżonemu kara z całą pewnością spełnia opisane wyżej przesłanki wystąpienia owej rażącej niewspółmierności kary.

W tym miejscu Sąd Odwoławczy pragnie podkreślić, iż w pełni podziela wywody prokuratora zawarte w uzasadnieniu złożonej apelacji, iż w obliczu popełnienia przez oskarżonego kolejnego przestępstwa o podobnym charakterze, szczególnego znaczenia nabiera dyrektywa spełniania przez wymierzoną karę celów wychowawczych i to nie tylko wobec oskarżonego, ale także wobec społeczeństwa.

Sąd Okręgowy wskazuje, że występki, popełnienia którego dopuścił się oskarżony, ma charakter umyślny, popełniony w okresie próby, przez co oskarżony w jawny sposób zlekceważył orzeczenie sądowe i wyrządzając ponownie poważną szkodę w mieniu, która do dnia wydania przez Sąd Rejonowy wyroku nie została w żadnym stopniu naprawiona.

Z tego także powodu, kara wymierzana za przypisane oskarżonemu przestępstwo, winna być współmierna do stopnia winy i do stopnia społecznej szkodliwości czynu. Dyrektywa współmierności kary do stopnia winy wiąże się bowiem z fundamentalną zasadą prawa karnego, to jest odpowiedzialności na zasadzie winy i w granicach zawinienia.

Słusznie zatem konstatuje prokurator, że co do oskarżonego nie może być mowy o istnieniu pozytywnej prognozy kryminologicznej, gdyż nie można liczyć na to, że nie popełni on kolejnego umyślnego przestępstwa. Oskarżony swoim zachowaniem nie dał jakiegokolwiek podstawy, aby uznać, iż celowym jest zastosowanie wobec niego dobrodziejstwa kary z warunkowym zawieszeniem jej wykonania

Sąd Okręgowy nie może podzielić stanowiska Sądu I instancji, aby wymierzenie oskarżonemu kary 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat tytułem próby, było dolegliwością adekwatną do stopnia jego zawinienia i umożliwi mu naprawienie szkody.

Od czasu czynu oskarżony, co wynika z zeznań T. W., a więc przez okres 2 lat, oskarżony w żadnym stopniu szkody nie naprawił. Trudno zatem uznać, że uczyni to dobrowolnie i pod wpływem dozoru kuratora sądowego.

W ocenie Sądu Okręgowego nie zachodziły zatem podstawy do warunkowego zawieszenia wykonania orzeczonej kary. Zgodnie z treścią art. 69 § 1 k.k. wiodącą przesłanką decydującą o tym czy kara pozbawienia wolności ma być orzeczona w postaci bezwzględnej, czy też z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, jest ocena, w jakiej postaci kara ta osiągnie cele wobec sprawcy przestępstwa, a więc rozstrzygnięcie to musi znajdować uzasadnienie w pozytywnej lub negatywnej prognozie kryminologicznej. Istotne znaczenie przy rozstrzyganiu o możliwości warunkowego zawieszenia wykonania kary ma ocena psychicznego stosunku sprawcy do czynu - w myśl reguły, że im działanie bardziej przemyślane i im więcej miał sprawca swobody wyboru, tym potrzeba orzeczenia kary w bezwzględnej postaci jest bardziej oczywista. Aby możliwe było warunkowe zawieszenie wykonania kary Sąd musi nabrać przekonania, że sprawca nie powróci do przestępstwa i wykonanie wymierzonej kary nie będzie konieczne dla wdrożenia go do przestrzeganego porządku prawnego. Tego rodzaju przekonanie bazować zaś musi na ocenie postawy sprawcy, jego właściwości i warunków osobistych, dotychczasowego sposobu życia oraz zachowania się po popełnieniu przestępstwa.

Badając pod tym kątem postawę oskarżonego Sąd Okręgowy doszedł do wniosku, odmiennie aniżeli Sąd I instancji, że oskarżony nie daje rękojmi, iż w przyszłości ponownie nie popełni przestępstwa.

W ocenie Sądu Odwoławczego postawa oskarżonego, a przede wszystkim wielokrotna karalność za tożsame czyny, jednoznacznie wskazuje na lekceważący stosunek oskarżonego do wydanych w stosunku do niego orzeczeń sądowych. Naruszenie po raz kolejny zatem przez tego oskarżonego norm prawnych, tym bardziej powinno skutkować orzeczeniem wobec oskarżonego kary surowszej, aniżeli ta, która wymierzona została przez Sąd I instancji w zaskarżonym wyroku.

Wobec powyższego Sąd Okręgowy, podziеляjąc zarzut rażącej niewspółmierności kary, podniesiony przez prokuratora w złożonej apelacji uznał, że w okolicznościach niniejszej sprawy karą adekwatną do stopnia społecznej szkodliwości popełnionego przez oskarżonego czynu oraz karą adekwatną do stopnia winy oskarżonego będzie wymierzenie J. J. bezwzględnej kary pozbawienia wolności wymiarze 1 roku.

W przekonaniu Sądu Odwoławczego, tak ukształtowany wymiar kary w stopniu dostatecznym unaocznia oskarżonemu obowiązek respektowania ustalonych norm prawnych, a także ugruntuje przekonanie o nieopłacalności popełniania przestępstw.

Nadto, orzeczenie przez Sąd Odwoławczy kary pozbawienia wolności, bez dobrodziejstwa warunkowego zawieszenia jej wykonania, zrealizuje także cele kary w zakresie jej społecznego oddziaływania. W szczególności zaś spełni swoje zadanie w zakresie pogłębienia wśród społeczeństwa przekonania o nieuchronności poniesienia kary za naruszenie porządku prawnego.

Z uwagi na powyższe Sąd Okręgowy uchylił orzeczenia dotyczące warunkowego zawieszenia wykonania orzeczonej wobec oskarżonego kary pozbawienia wolności i oddania pod dozór kurator.

W pozostałym zakresie, nie znajdując podstaw do dalszej ingerencji w zaskarżone orzeczenie, Sąd Odwoławczy wyrok Sądu I instancji utrzymał w mocy.

O kosztach obrony z urzędu orzeczono na podstawie § 17 ust. 1 pkt 4 w zw. z § 4 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu – Dz. U. 2015r.1801.

Kształtując natomiast swe orzeczenie o kosztach, procesu za II instancję Sąd Okręgowy na podstawie art. 624 § 1 k.p.k., art. 634 k.p.k. i art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 roku o opłatach w sprawach karnych, zwolnił oskarżonego z obowiązku zapłaty Skarbowi Państwa kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.

L. M. E. H. B.